

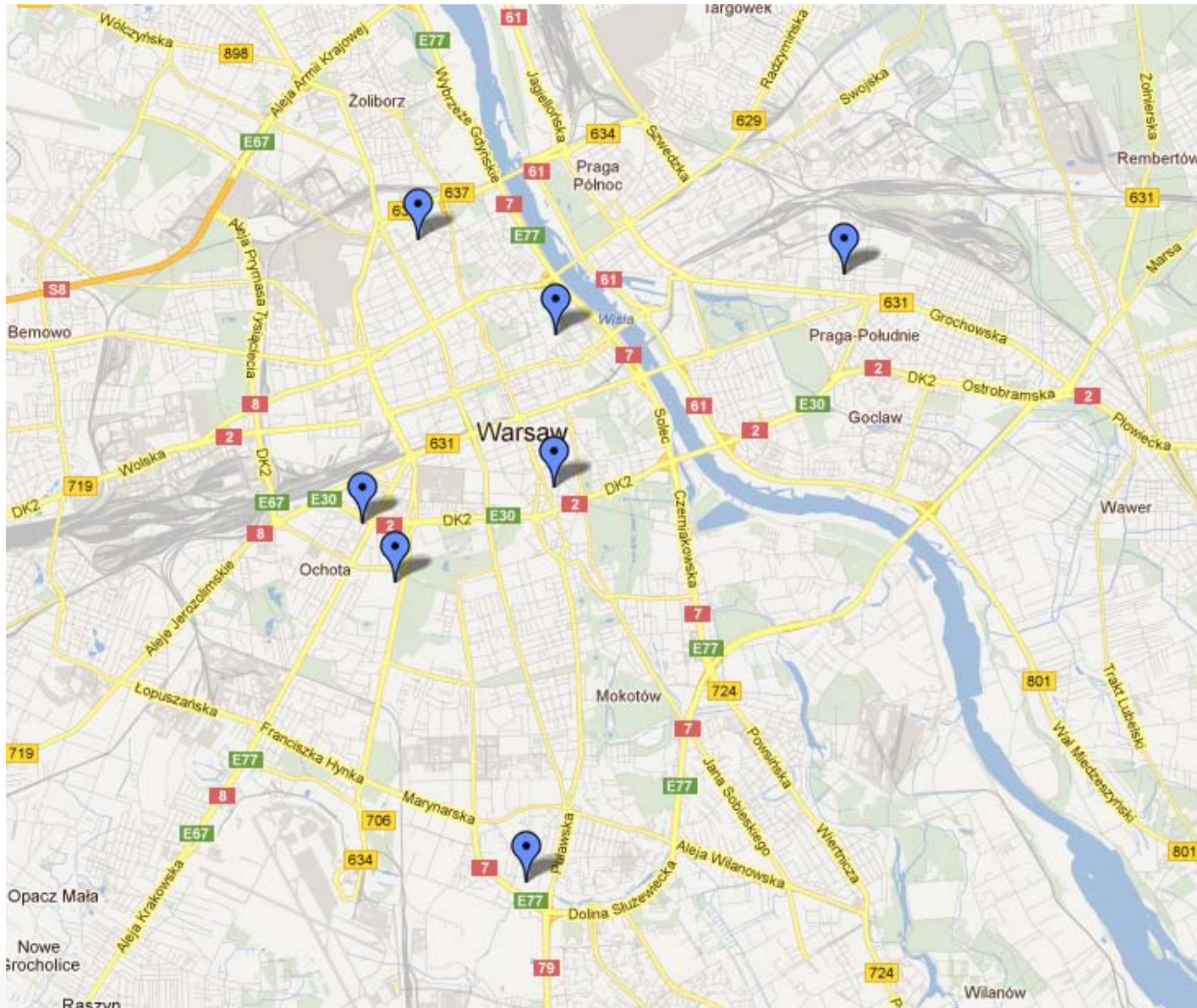
Proces wdrażania e-nauczania na UW

Dorota Sidor

Maria Wilkin

COME UW

Warunki działania

Strategia UW

- Konieczność zmian zapisana w Strategii przyjętej w 2008 r.:

Uniwersytet Warszawski winien zapewnić wszechstronne, akademickie wykształcenie, a nie tylko kierunkowe i specjalistyczne. Dotyczy to zarówno programów, jak i organizacji studiów.

*Wymaga to **zmian organizacyjnych Uczelni** zmierzających do tworzenia **dużych wydziałów o szerokich profilach naukowych** i równie szerokiej ofercie edukacyjnej. Należy też tworzyć **nowe kierunki studiów** odpowiadające zmieniającej się strukturze nauki oraz **studia interdyscyplinarne**.*

Cele wynikające ze strategii

zwiększanie interdyscyplinarności kształcenia
uelastycznienie toku studiów
wzbogacenie oferty dydaktycznej i rozszerzenie jej
dostępności

zajęcia ogólnouniwersyteckie (zaliczane poza macierzystym
wydziałem) w programie studiów każdego studenta UW
studia międzywydziałowe, makrokierunki
programy studiów równoczesnych
programy studiów w języku angielskim

Jak to osiągnąć?

- Pomysł: wprowadzenie nowego elementu do działalności UW – e-learningu, który pomoże zrealizować cele

Wprowadzenie
e-nauczania jest
najważniejszą
zmianą?

E- nauczanie
narzędziem zmiany

Co to jest zmiana?

- Definicja słownikowa: „fakt, że ktoś staje się inny lub coś staje się inne niż dotychczas” (SJP PWN)
- Teoria zarządzania zmianą:

Proces, a nie zdarzenie

Bywa skomplikowana i trudna do wprowadzenia

Często wywołuje opór

Obarczona ryzykiem, nie da się jej zadekretować

Proces – etapy zmian

Inicjacja („rozmrażanie”)
DIAGNOZA + CELE

```
graph TD; A["Inicjacja („rozmrażanie”)  
DIAGNOZA + CELE"] --> B["Implementacja („wdrażanie”)  
AGENCI"]; B --> C["Instytucjonalizacja („zamrożenie”)  
WPROWADZENIE PRZEPISÓW"];
```

Implementacja („wdrażanie”)
AGENCI

Instytucjonalizacja („zamrożenie”)
WPROWADZENIE PRZEPISÓW

Jak radzić sobie z oporem?

Edukowanie i komunikowanie

Włączanie

Wspieranie i szkolenie

Negocjowanie

Manipulowanie i kooptowanie

Zmuszanie

Za: Robbins, S.P. (1989). Organizational Behavior. Concepts, Controversies, and Applications. Prentice-Hall.

Jak wdrażano na UW?

Od diagnostycznych i eksperymentalnych kursów otwartych,
wakacyjnych oraz wideokonferencji

ROZMRAŻANIE

Przez pierwsze kursy i studia podyplomowe i wypracowanie modelu
dydaktycznego (zmiana platformy na Moodle)

WDRAŻANIE

Do rozwiązań systemowych – rozporządzenie Rektora UW, które
pozwoiliło wdrożyć zajęcia og-un przez Internet,
e-lektoraty, szkolenia dla studentów I roku, zajęcia wydziałowe...

ZAMRAŻANIE

Przykład projektu IBIZA

- **I**nterdyscyplinarna **B**aza **I**nternetowych **Z**ajęć **A**kademickich
- **Zajęcia ogólnouniwersyteckie** (obieralne, fakultatywne; obowiązek zrealizowania przez każdego studenta UW określonej ich liczby)
- **Tematyka:** wprowadzenia do dziedzin; łączenie różnych dziedzin; zajęcia kształtujące konkretne umiejętności
- **Całkowicie on-line** z certyfikacją stacjonarną
- Początek w 2005 r.

„Rozmrażanie”

- Tradycyjne zajęcia og-un **trudne do realizowania** dla studentów: **rozproszenie** geograficzne uczelni
- Tradycyjne zajęcia og-un przekształcające się w **wewnątrzjednostkowe zajęcia**
- Wstępna zgoda władz na uruchomienie zajęć og-un przez Internet
- Wprowadzenie zajęć og-un przez Internet **przyjęte z entuzjazmem przez studentów...** - WARTO!
- Z nieco **mniejszym** przez wykładowców... - WARTO SZKOLIĆ!
- Punktem wyjścia było **wysłuchanie ludzi**, a nie opracowanie narzędzia (platformy)

„Wdrażanie”

- Otwarcie projektu na wykładowców ze wszystkich jednostek: **ogłaszanie konkursów (Włączanie)**
- **Szkolenia** dla wykładowców (**Edukowanie i komunikacja**)
- Wprowadzenie „**opiekunów kursów**” (**Edukowanie i komunikacja; Wspieranie i szkolenie**)
- **Kolejne iteracje zasad** na podstawie zebranych informacji zwrotnych (**Włączanie**)
- **Wynagradzanie** wykładowców – finansowo lub wliczenie zajęć do pensum (**Negocjowanie**)

„Wdrażanie” 2 – rola agentów

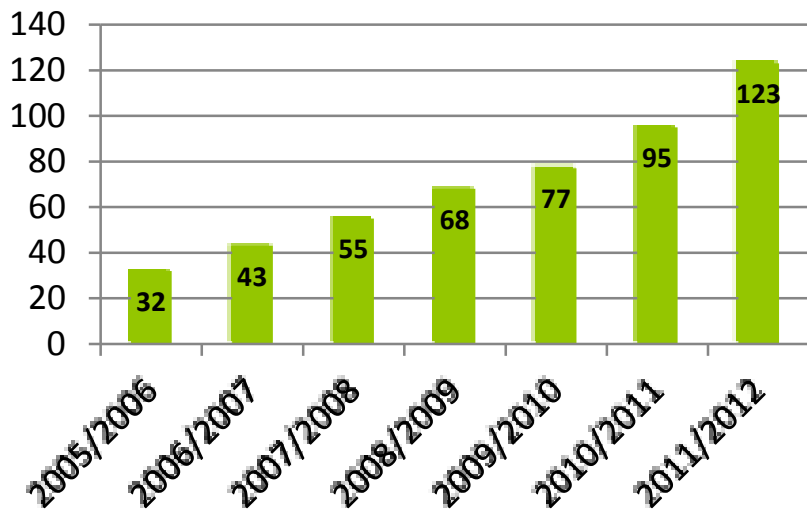
- Zgodnie z teorią najlepiej, by osoby wprowadzające zmiany pochodziły **ze środowiska, w którym mają działać** (znajomość specyfiki, ograniczeń, możliwości...)
- Jeden **wykładowca „ochotnik”** może nakłonić kolegów z wydziału do prowadzenia zajęć
- **Doktorant** uczestniczący w zajęciach może nakłonić swojego promotora i innych doktorantów (i ich promotorów) do prowadzenia zajęć

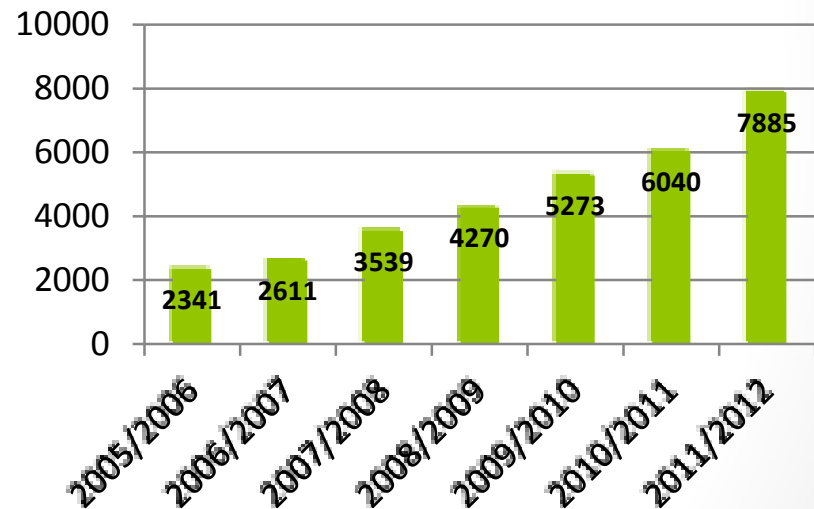
„Zamrażanie”

- **Cele projektu osiągnięte:** rocznie w co najmniej 110 zajęciach IBIZA uczestniczy co najmniej 7000 studentów

Liczba kursów

Liczba studentów

- Wypracowane **proste zasady organizacyjne**

Czynniki sukcesu (z perspektywy COME i władz uczelni)

Wyjście od diagnozy potrzeb Uniwersytetu, nie od opracowania/wyboru narzędzia technicznego

Udowodnienie, że wprowadzenie e-nauczania jest uczelni potrzebne do realizacji długofalowej strategii = wsparcie ze strony władz

Etapowy, procesualny charakter wprowadzania e-nauczania

Stale doskonalone, dostosowywane do realiów zasady organizacyjne przekuwane w rozwiązania systemowe

Nie spocząć na laurach...

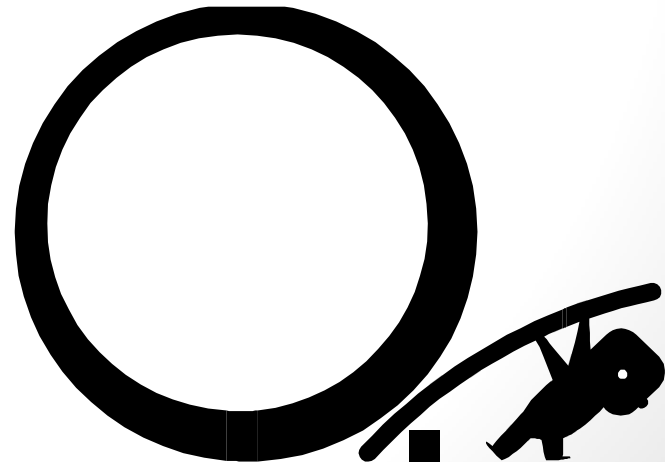
- Czy to **na pewno** sukces?

Program studiów	
Główny nurt dydaktyki	Przedmioty uzupełniające
Zajęcia w programach studiów	<ul style="list-style-type: none">• Zajęcia ogólnouniwersyteckie• Lektoraty• Szkolenia• Zajęcia wyrównawcze (w trakcie)

- **Gdzie jeszcze** miejsce e-nauczania?
 - Studia niestacjonarne
 - Studia podyplomowe
 - Zajęcia wspólne dla wielu wydziałów (logika, „wstępy do...”)

Z czym się borykamy

- **Władze jednostek** w większości niezainteresowane wprowadzeniem e-nauczania (kwestie budżetowe, „brak zastosowań”, za mało rozpowszechniona wiedza o e-nauczaniu?)
- Nauczyciele akademicy **rozliczani z pracy badawczej** (nie są zainteresowani odkrywaniem nowych form nauczania, w tym e-nauczania)
- Przede wszystkim **organizacyjny**, a nie dydaktyczny sposób wykorzystania e-nauczania
- Przenoszenie przyzwyczajeń „z sali” do e-zajęć + brak zainteresowania dokończaniem się w zakresie dydaktyki (**koncentracja na narzędziu**)

Motto na przyszłość

Jak można się **nie** przekształcać,
jeżeli **można** się przekształcać?

*Stanisław Lem, Dzienniki gwiazdowe:
Podróż dwudziesta pierwsza*

Dziękujemy za uwagę!

d.sidor@uw.edu.pl

mwilkin@uw.edu.pl

